

Άρειος Πάγος 1026/1980, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 29/81 σελ. 345

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα, σε ναυτικό. - εφαρμογή νόμ. 551/1915. - ατύχημα από "αμέλεια" του παθόντα. - έννοια αμέλειας. - μείωση αποζημιώσεως όχι κάτω από το μισό. - η μείωση δεν εφαρμόζεται όταν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή σε μη τήρηση διατάξεων ασφαλείας εργαζομένων. - οι διατάξεις του άρθρ. 300 ΑΚ (περί συντρέχοντος πταίσματος) δεν εφαρμόζονται σε εργατικά ατυχήματα (contra μειοψ.).

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. ΙΩ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ.ΠΑΝ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Ανδρ. Πετρόπουλος, Πέτρος Παναγιωτόπουλος

Επειδή κατά μεν το άρθρ. 1 του διά του β.δ. της 24.7/25.8.1920 κωδικοποιηθέντος νόμου 551/1915, όστις διετηρήθη εν ισχύϊ διά του άρθρ. 38 ΕισΝΑΚ και είναι εφαρμοστέος συμφώνως προς τα άρθρα 1 εδ. β' και 66 του ν. 3816/58 "περί Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου", και επί ναυτεργατικών ατυχημάτων, ατύχημα εκ βιαίου συμβάνος επερχόμενον εις εργάτην ή υπάλληλον των το άρθρ. 2 εργασιών και επιχειρήσεων εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής παρέχει ...δικαίωμα αποζημιώσεως... εξαιρουμένης μόνον της περιπτώσεως, καθ' ην ο παθών εκ προθέσεως προεκάλεσε το επελθόν ατύχημα, κατά δε το άρθρ. 16 § 4, εδ. α', β' και γ' του αυτού νόμου, ορίζεται ότι "...Εάν ο υπόχρεος εις αποζημιώσιν αποδείξη ότι το ατύχημα προήλθεν εξ αμελείας του παθόντος, ο δικαστής έχει δικαίωμα να μειώση κατά την κρίσιν του το ποσόν της κατά το άρθρ. 3 οφειλομένης αποζημιώσεως, αλλ' ουχί κατωτέρω του ημίσεως αυτού. Αμέλεια υφίσταται μόνον εάν ο παθών αδικαιολογήτως, κατά την κρίσιν του δικαστού παρέβη διατάξεις ισχυόντων νόμων ή διαταγμάτων περί των όρων ασφαλείας ή κανονισμού περί αυτών... Η κατά το εδάφιον τούτο μείωσις δεν χωρεί εάν συντρέχη περίπτωσις τις εκ των εν τη πρώτη παραγράφω του παρόντος άρθρου οριζομένων (δόλος εργοδότη, μη τήρησις διατάξεων περί ασφαλείας εργαζομένων)". Εκ των διατάξεων τούτων συνδυαζομένων προς την διάταξιν του άρθρ. 300 ΑΚ και της εισαγωγικής του πρώτου εκθέσεως συνάγεται ότι, ως εκ της ειδικής ρυθμίσεως υπό τούτων του πταίσματος του ζημιωθέντος, δεν έχει εφαρμογή η τελευταία περί συντρέχοντος πταίσματος διάταξις του άρθρ. 300 ΑΚ, τόσον κατά την επέλευσιν του ατυχήματος, όσον και μετά ταύτην, εξ' ου παρέπεται ότι η μείωσις της κατά το άρθρ. 3 του ν. 551/1915 αποζημιώσεως δύναται να θεμελιωθή μόνον επί της, ως άνω ειδικής αμελείας του παθόντος. 1/4θεν, αντιθέτως ειπούσα η προσβαλλομένη απόφασις και δεχθείσα την εκ του άρθρ. 300 ΑΚ ένστασιν της εναγομένης, καθ' ην ο αναιρεσείων ηδιαφόρησε μη καταβαλών την συνήθη επιμέλειαν διά την κατάστασιν του εις ουδεμίαν θεραπευτικήν αγωγήν υποβληθείς προς θεραπείαν του, κατά την εκτέλεσιν της εργασίας του εκ του τραυματισμού του εις την κεφαλήν και δε άνω αριστερού οφθαλμού, μετά διασειστικού συνδρόμου (νευρολογικής παθήσεως), προβάσα δε εις την εκ του λόγου τούτου μείωσιν της δικαιουμένης βάσει της διατάξεως του άρθρ. 3 § 4 του ρηθέντος ν. 551/1915 διά την περίπτωσιν μερικής ανικανότητος αποζημιώσεως εις το ποσόν των δρχ. 30.000, ψευδώς ηρμήνηυσε και εφήρμοσε τας άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις καταστάσα αναιρετέα ως προς την ως άνω περί συντρέχοντος πταίσματος ένστασιν κατά τον βάσιμον εκ του άρθρ. 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ. λόγον αναιρέσεως. Εν τούτοις δύο μέλη του Δικαστηρίου έχουν την γνώμην ότι εκ της διατάξεως του άρθρ. 16 § 2 του κωδ. ν. 551 ουδαμώς αποκλείεται και επί της εκ του νόμου τούτου υποχρέωσεως προς αποζημιώσιν ή εφαρμογή της διατάξεως του δευτέρου εδαφίου της § 1 του άρθρ. 300 του ΑΚ, οσάκις ο υποστάς εργατικών ατύχημα διά μεταγενεστέρας της επελεύσεως αυτού συμπεριφοράς του συντελεί εις την επαύξησιν της ζημίας του, όταν λ.χ. αρνήται άνευ λόγου να υποβληθή εις ακίνδυνον και ουχί επώδυνον εγχείρησιν, εξ ης θα ήρητο ή θα περιωρίζετο η προς εργασίαν ανικανότης του ή να δεχθή προσφερομένην αυτώ εργασίαν, ην δύναται, παρά το ατύχημα να εκτελή διά της απονεμούσης αυτώ ικανότητος προς εργασίαν (λ.χ. φύλακος, θυρωρού κλπ.), καθ' όσον υπό την αντίθετον εκδοχήν θα εθάλπετο η κακοπιστία και η τάσις προς αργομισθίαν ην ουδαμώς ηθέλησεν ο νομοθέτης. Εξ άλλου η διάταξις του άρθρ. 16 § 2 του ν. 551 προβλέπει και ρυθμίζει μόνον την αμέλειαν του παθόντος κατά την επέλευσιν του ατυχήματος, ουχί δε και την μετά ταύτην παράλειψιν του να αποτρέψη ή περιορίση την εξ αυτού ζημίαν του, δι' ο θα έδει κατά την άνω γνώμην να απορριφθή ο πρώτος λόγος αναιρέσεως.

Επειδή μετά την αναίρεσιν, κατά τα προεκτεθέντα, της προσβαλλομένης αποφάσεως, ως προς την άνω περί συντρέχοντος πταίσματος, οι διάδικοι επανέρχονται εις την προ της αναιρεσθείσης ταύτης αποφάσεως κατάστασιν (άρθρ. 579 § 1 ΚΠολΔ), μη χρηζούσης δε κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου της υποθέσεως περαιτέρω διευκρινήσεως, δέον όπως αύτη παρακρατηθή παρά τω

τμήματι τούτω και δικασθή κατ' ουσίαν (άρθρ. 580 § 3 ΚΠολΔ), ήτοι ερευνηθή η νομίμως και εμπροθέσμως ασκηθείσα από 31.1.77 έφεσις της εναγομένης (αναιρεσιβλήτου) κατά της υπ' αριθ. 1705/76 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, ως προς τους 2ον, 3ον και 5ον λόγους αυτής δι' ων παραπονείται αύτη δεν εδέξατο την εκ του άρθρ. 300 ΑΚ προβληθείσαν πρωτοδικώς ως ανωτέρω ένστασίν της.

Επειδή, καθ' α είρηται η διάταξις του άρθρ. 300 ΑΚ, δεν έχει εφαρμογήν επί της κατά το άρθρ. 3 ν. 551/1915 αποζημιώσεως, οι δε περί του αντιθέτου 2ος, 3ος και 5ος λόγοι εφέσεως διά των οποίων η εκκαλούσα, παραπονείται κατά της πρωτοδικού αποφάσεως, "ως μη λαβούσης υπ' όψιν ότι ο εφεσίβλητος (ανάγων) εκ δόλου ή βαρείας αμελείας ή αδιαφορίας εις ουδεμίαν θεραπευτικήν αγωγήν επί διαστήματι δύο ολοκλήρων ετών ετέθη", είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι, απορριπτομένης εν όλω της εφέσεως.